

met afdeling voor
hoogbegaafden

HET ANKER PROTOCOL SOCIALE VEILIGHEID

Anti-pest protocol

De coördinatie van het pestprotocol is in handen van de anti-pestcoördinator.

Bij het bestrijden van pesten wordt meestal uitgegaan van de vijfsporenaanpak:

- Steun bieden aan de persoon die gepest wordt
- Steun bieden aan de persoon die zelf pest
- De “peer-group”betrekken bij oplossingen van het pestprobleem
- De basisschool, de club, het buurthuis en de sportclub steunen bij het aanpakken van het pesten
- De ouders steunen

Algemeen

Op Het Anker wordt gewerkt met de KIVA methode.([Over KiVa - KiVa](#))

KiVa is een schoolbreed programma gericht op positieve groepsvorming, sociale vaardigheden en sociaal emotionele vorming!

Tevens wordt er elke ochtend gewerkt aan sociale redzaamheid door gesprekken en activiteiten met leerlingen rond de thema's in 'Trefwoord', de methode voor godsdienstonderwijs. De school beoogt hiermee een link te leggen tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele redzaamheid en burgerschap. Daarnaast wordt er op praktische wijze gewerkt binnen de thema's van ons thematisch onderwijs aan sociale redzaamheid.

Schoolbrede aanpak

Door de hele school worden de KiValessen gegeven. De uitgangspunten van KiVa zijn :

Schoolbreed

KiVa is een schoolbreed programma gericht op leerlingen, leerkrachten, schooldirectie en ouders. Het bestaat uit een combinatie van interventies. Op schoolniveau zorgt KiVa voor een respectvolle cultuur waarin positief gedrag de norm is. Op klassikaal niveau biedt KiVa ondersteuning voor klassenmanagement. Op individueel niveau wordt gewerkt aan de sociale vaardigheden en de sociaal emotioneel ontwikkeling.

Groepsgericht

Binnen KiVa ligt de nadruk op de groep als geheel en niet op individuen zoals pesters en/of slachtoffers. Álle groepsleden zijn er gezamenlijk verantwoordelijk voor dat iedereen met plezier naar school gaat. Oftewel: 'Niet iedereen is er verantwoordelijk voor dat er problemen in de groep zijn, maar iedereen is er wél verantwoordelijk voor dat die problemen worden opgelost en voorkomen'.

Preventief maar ook curatief

KiVa werkt preventief. Door veel aandacht te besteden aan groepsvorming en kennismaking, ontstaan er positieve gedragsnormen in de groep. Hierdoor wordt positief gedrag door de groep bevorderd en met status beloond. Negatief gedrag wordt gezamenlijk afgekeurd waardoor leerlingen dit minder vertonen. Als er toch problemen ontstaan, dan worden deze met de [curatieve onderdelen van KiVa](#) opgelost.

Oplossingsgericht en toekomstgericht

KiVa werkt oplossings- en toekomstgericht. We kijken niet terug naar wie wat heeft gedaan of wie de schuld zou moeten krijgen. Vanuit KiVa kijken we vooruit: "Hoe zorgen we er voor dat het in de toekomst beter gaat en we vergelijkbare situaties voorkomen?".

Monitoring: meten is weten

De KiVa-monitor is een digitale vragenlijst voor leerlingen. Met de monitor breng je de sociale veiligheid, het welbevinden en (vriendschaps)relaties in de groep in kaart. De uitkomsten hiervan geven concrete handvatten om de sfeer in de groep te verbeteren. Daarnaast levert de monitor een rapport op schoolniveau aan met trends en ontwikkelingen. De KiVa-monitor voldoet aan de monitoringseis vanuit de wet sociale veiligheid.

Prioriteit van preventie

Onder het motto 'voorkomen is beter dan genezen' zijn de lessen van KiVa een prioriteit in de school. In de groep worden de afspraken met leerlingen besproken en geoefend. Afspraken gelden voor de klas, de gangen en op plein. In de eerste weken van het schooljaar worden in samenspraak met de kinderen de groepsregels opgesteld.

Positiviteit en duidelijke benadering

Een aantal kenmerken staan centraal in onze pedagogische visie en daarmee manier van werken:

- Duidelijk klassenmanagement is een voorwaarde voor een veilig en effectief leerklimaat. Leerkrachten hebben de mogelijkheid tijdig advies in te winnen bij de intern begeleider van de school. Indien noodzakelijk wordt er specialistische hulp gezocht bij het expertiseteam (orthopedagoog of onderwijscoach) of School Maatschappelijk Werk.
- De nadruk ligt vooral op het belonen van gewenst gedrag en niet van ongewenst gedrag. Negeren waar mogelijk, helpt ongewenst gedrag uit te doven, hetgeen niet wil zeggen dat er geen duidelijke consequenties zullen zijn voor ongewenst gedrag. Deze consequenties worden van te voren met leerlingen besproken. De leerling wordt aan het gewenste gedrag herinnerd. Mocht de leerling toch volharden in het ongewenste gedrag, volgt de consequentie.
- Gewenst gedrag wordt voorgedaan, door de leerkracht en door leerlingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van rollenspellen, waarbij zowel het goede als het niet goede gedrag gespeeld wordt.
- Leerlingen worden betrokken bij het vinden van hun eigen oplossingen. Eigenaarschap staat hierbij centraal. Als leerlingen eigenaar worden van hun problemen, worden ze ook eigenaar van hun oplossingen (Hart, 2017). In de kringen worden problemen besproken en oplossingen bedacht. Soms komen deze onderwerpen ook terug in de kinderraad, als het schoolbreed speelt.

- Hoewel er een wezenlijk verschil is tussen pesten en plagen is het wel belangrijk om alert te zijn bij plagen, dit kan soms een voorfase zijn van het pesten. Bij licht plagen is het belangrijk dat de leerkracht daar ook licht op reageert. Belangrijk is dat de leerling leert zijn grens aan te geven. Bij zwaarder plagen is de benadering individueel zowel in het aanspreken van de plager als ondersteuning van de geplaagde. Hierbij is niet het doel om schuld te bekennen maar om een oplossing te bedenken. Er kan gekozen worden om samen met de geplaagde leerling een buddy te zoeken, een medeleerling die helpen kan “uit de situatie “te stappen.
- Ondanks alle preventieve maatregelen die we nemen kunnen we pesten nooit volledig uitbannen. Allereerst is het belangrijk om te kijken of het stukje preventie nog wel goed wordt uitgevoerd maar soms is meer nodig. Als preventie niet meer voldoende is kan ook worden gewerkt volgens de steungroepmethode van Sue Young (2016), een methode die met vrij kort durende interventies voor verbeteringen kan zorgen en tevens een oplossingsgerichte pestaanpak is. Dit wordt nader in dit document uitgelegd onder het kopje “Steungroep”. Hierbij staan de onderstaande stappen centraal.
 1. Gesprek met de gepeste leerling over het probleem, wat er wel goed gaat en de eventuele hulpbronnen van de leerling
 2. Gesprek met de supportgroep over hoe zij de leerling zouden kunnen ondersteunen.
 3. 2-4 vervolgesprekken met de leerling en de supportgroep en terugkoppeling naar ouders.
- Gedrag is aan te leren en leren kost tijd. Als leerlingen iets nieuws aan het leren zijn, maken ze ook nog wel eens een fout. De insteek is dan volgens de growth mindset van Dweck (2008): “Dit kan je nog niet” in plaats van “Dit kan jij niet”. Elke dag is er de gelegenheid om opnieuw te beginnen.

De Steungroep

Deze stappen worden uitgevoerd in overleg met collega's, ouders en lb-er en wordt ingezet als al het andere niet werkt!

Stap 1 : Gesprek met het gepeste kind

De leerkracht gaat in gesprek met de leerling en probeert in dit gesprek het volgende te achterhalen. Hoe beleeft het kind het pesten, wie zijn er wel en niet bij betrokken, wat en waar gebeurt het. Het is belangrijk dat het kind zich gesteund en veilig voelt. Spreek met de leerling uit dat er wat veranderd kan worden aan de situatie, maar alleen als de leerling dat zelf wil. Bij toestemming bespreek je het proces van de volgende stappen.

Stap 2: gesprek met de supportgroep

Na het gesprek met de gepeste leerling wordt zo snel mogelijk een gesprek met de steungroep gepland. De steungroep bestaat uit vrienden van de gepeste, de pester, de meelopers en wat buitenstaanders. Het probleem wordt uitgelegd, niet om schuldigen aan te wijzen maar om oplossingsgerichte ideeën te verzamelen. Deze ideeën worden verzameld en beschreven (dit zijn géén afspraken of beloftes). Daarna wordt de verantwoordelijkheid overgedragen aan de groep. Na een week wordt de groep weer bijeengeroepen. De leerkracht bemoeit zich niet met het proces maar is bereikbaar voor de leerlingen. De gepeste leerling wordt niet op de hoogte gebracht van afspraken, de collega's moeten wel weten van de pesterijen zodat ze het in de gaten kunnen houden.

Stap 3: Tweede gesprek gepeste kind

Na een week is er een tweede gesprek Wat gaat beter? Welke bijdrage heeft de leerling zelf geleverd om te zorgen dat de situatie beter wordt. Wat ziet de leerling nog graag veranderd en wat zijn de verwachtingen. Benoem dat je de situatie blijft volgen.

Stap 4: Tweede gesprek Supportgroep

In dit gesprek wordt ieders bijdrage besproken, Bij voorkeur in de supportgroep maar het kan ook ook individueel. Meestal is het pesten na een week gestopt. Soms is het nodig nieuwe acties te laten bedenken door de supportgroep. Dit wordt dan na een week weer geevalueerd.

Ouders op de hoogte brengen

Het is van belang ouders te informeren over het veiligheidsbeleid van de school. Bij pesterijen is het van belang ouders op de hoogte te brengen. Er is de mogelijkheid om in het eerste gesprek met de leerling te vragen of hij wil dat ouders op de hoogte worden gebracht van het feit dat deze gesprekken gevoerd (gaan) worden. Wanneer iemand anders dan de eigen leerkracht deze gesprekken gaat voeren is het belangrijk dat ouders dit weten. Ouders mogen weten dat bij gewelddadig gedrag altijd wordt ingegerepen en dat er een actie of sanctie volgt.

Monitoren van leerlingen

Twee keer per jaar wordt het leerlingvolgsysteem Cito LiB ingevoerd. In de groepen 3 en 4 vullen de leerkrachten de digitale observatielijsten in. In de groepen 5 t/m 7 worden de lijsten ingevuld door leerkrachten en leerlingen. Leerlingen vullen 3 vragenlijsten in: veiligheidsbeleving, sociale vaardigheden en leer- & leefklimaat. De gegevens worden tijdens de groepsbesprekingen besproken met de intern begeleider en eventueel worden vervolgstappen genomen op groeps- of leerlingniveau waarbij tevens gekeken kan worden naar verwijzingen naar externen of de hulp van externen binnen de school. Regelmatig is er voor leerkrachten de gelegenheid om via intervisie een probleem in het team te bespreken tijdens vergaderingen.

Daarnaast vullen leerlingen de KiVa monitor in.(zie hierboven) De monitor wordt in de KiVa werkgroep besproken. Daarna worden de conclusies met de leerkrachten en directie gedeeld en volgen er indien gewenst acties.

Samenwerking

In het waarborgen van een gezond en veilig pedagogisch gezonde sociaal-emotionele leeromgeving is de samenwerking met ouders belangrijk. Prioriteit van de IB'er op Het Anker is het effectief organiseren, coördineren van gesprekken tussen ouders, leerkrachten en externe organisaties die hulp bieden aan leerlingen bij ons op school. Contacten hiervoor lopen via: het expertiseteam van Viviani (met orthopedagogen en een onderwijsdeskundige), schoolmaatschappelijk werk, de Toegang (jeugdzorg) en Yorneo. Maar ook binnen andere gezondheidsinstanties als: schoolarts, schoolmaatschappelijk werk, logopedie, GGD, GGZ of Accare enz. De IB'er is tevens vertrouwenspersoon voor leerlingen, leerkrachten en ouders.

Stappenplan veiligheid

Aan het begin van ieder schooljaar stelt de Intern Begeleider zich in de groepen voor als vertrouwenspersoon.

Voor klachten rond het welbevinden en de veiligheid van leerlingen zijn leerlingen en ouders in de eerste plaats welkom om dit met leerkrachten door te spreken. Ouders kunnen hun zorgen aangeven tijdens de 10 minutengesprekken die 3 maal per jaar gehouden worden of ouders kunnen hiervoor een afspraak maken met de leerkracht.

Mochten ouders er samen met de leerkracht niet voldoende uitkomen, kan door de betreffende ouders of leerkracht contact gezocht worden met de Intern Begeleider die op maandag of donderdag op school aanwezig is.

Stappenplan in de klas

Aan het begin van het schooljaar worden de klassenregels opgesteld in samenwerking met de groep. Verwachtingen in zichtbaar gedrag worden uitgesproken.

Het komt voor dat leerlingen zich niet aan de regels houden. Vaak is het wijzen op de regels voldoende. De leerling heeft dan de keuze zich te conformeren aan de regels of dit niet te doen en daarmee een vooraf bekende sanctie te accepteren.

Kiest de leerling voor het continueren van het ongewenste gedrag is de consequentie duidelijk en volgt de sanctie, die passend is bij de overtreden regel.

We willen korte lijnen met ouders, dus bij herhaaldelijk ongewenst gedrag, zullen we ouders op de hoogte stellen. Dat kan per mail maar liever telefonisch.

Bij ontoelaatbaar gedrag waarbij de fysieke of mentale veiligheid van leerlingen of leerkrachten in het geding komt, wordt ook contact opgenomen met de ouders van de betreffende leerling (en).

Overig

Onze intern begeleider is vertrouwenspersoon en anti-pest coördinator.